

Текстиль

1. **Мета курсу** – засвоєння історії й особливостей розвитку художнього текстилю, які відображають стилістичну своєрідність мистецтва, різні історичні періоди, регіональні особливості національних шкіл. Курс дозволяє ознайомитись із мистецькою спадщиною народів світу та України, текстильною орнаментикою та розвинути навички застосування отриманих знань в розробці декоративних композицій.

2. **Місце навчальної дисципліни** в програмі підготовки фахівців спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Розширити практичний досвід художника, який використовує різні художні засоби образотворення, зокрема, використання текстильних орнаментів у створенні власних композицій.

3. Завдання дисципліни

Ми з вами дослідимо:

- особливості розвитку художнього текстилю у творах різних історичних періодів,
- регіональні особливості зарубіжної та української текстильної орнаментики у творах декоративного мистецтва,
- навчимося застосовувати знання композиційних та колористичних рішень художнього текстилю у виготовленні власних творів,
- виконаємо на основі замальовок орнаментальних структур із різних історичних періодів авторську роботу.

4. Основні знання і уміння, яких набуває студент:

Ми розширимо ваш практичний досвід художника у процесі вирішення наступних завдань:

- навчитись орієнтуватись в історичних стилях орнаментики;
- застосовувати художні засоби для самостійного виконання декоративних композицій;
- послідовно грамотно проектувати творчу роботу на обрану тему в авторській розробці.

5. Короткий зміст дисципліни

1. Загальні відомості про декоративні тканини. Джерела вивчення історії декоративної тканини. Значення орнаменту в декоративному мистецтві. Тканини Стародавнього Єгипту, Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.

2. Тканини Середньовіччя. Особливості візантійської тканини. Килими Арабського Сходу. Тканини Індії, Китаю і Японії. Центри текстильного виробництва в країнах Арабського Сходу – Сирія, Палестина, Іран, Ірак, Туреччина (арабеска, каліграфія).

3. Тканини і шпалери Західної Європи в епоху середньовіччя. Килим із Байо. Тематика шпалер (релігійна, історична). Готичні тканини. Поширення вишивки.

4. Розвиток шпалери у Франції, Фландрії, Іспанії, Італії в XVII-XVIII ст. Мануфактура братів Гобеленів в Парижі. Творчість Ш. Лебрена, Ф. Буше, Ж. Удрі, Ватто у Франції, Рубенса у Фландрії.

5. Художній текстиль XIX-XX ст. Творчість У. Морріса. Розвиток стилю модерн. Творчість Ж. Ж. Люрса (Франція). Новаторство Ж. Люрса в художньому текстилі. Новітній текстиль Використання нетрадиційних матеріалів.

6. Історія тканини та килимарства України. Ткацтво, вибійка, вишивка в Київській Русі. Техніка гаптування. Поширення рослинного орнаменту у декоруванні тканин з другої половини XVIII ст. Гаптування одягу козацької старшини. Історико-етнографічне районування України (XIX ст.).
7. Килимарство України у XVII-XVIII ст. Орнамент та колористика килимів.
8. Одягові народні тканини та вибійка у XVII-XVIII ст. Регіональні особливості. Центр перебірного ткацтва – Кролевець. Композиційно-орнаментальна структура кролевецьких рушників.
9. Історія тканин і килимарства України від XX до XXI ст. Особлива увага професійних мистців України до орнаменту на початку XX ст. Текстильні орнаменти в декоративному мистецтві у творчості В. Кричевського, О. Саєнка. Поява тематичного й орнаментально-тематичного килимів.
10. Розвиток гобелена у 50-90-ті роки XX ст. Творчість І. та М. Литовченко, В. Федька, М. Біласа, О. Машкевича, М. Шнайдер-Сенюк, Л. Довженко. Розвиток традиційного килимарства. Творчість Н. Бабенко, Л. Товстухи, О. Бабенко. Розвиток ткацтва в Україні. Творчість Г. Верес, Г. Василящук, С. Нечипоренка. Розвиток батику в Україні. Техніки розпису. Сучасний текстиль. Основні тенденції.
11. Замалюйте фрагменти текстильних орнаментів різних історичних періодів та країн.
12. Створення декоративної авторської композиції (тканини, килима, гобелена) з використанням орнаменту на обрану тему.

6. Назва кафедри і викладацький склад

Кафедра образотворчого мистецтва педагогічного факультету, професор Майданець-Баргилевич О. Л.

7. Обсяг навчального навантаження

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити), самостійна робота – 56 год., лабораторна робота – 34 год.

8. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України XX століття: У пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. 278 с.

Саєнко Н. Олександр Саєнко : До становлення і розвитку українського монументально-декоративного мистецтва XX століття. Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. 558 с.

Селівачов М. Українська народна орнаментика XIX–XX ст. (іконографія, номінація, стилістика, типологія): дис. док. мистецтвознавства. Київ : Вид-во НАН України, 1996. 421 с.

9. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання творчого проекту.

Підсумковий контроль: залік (творче практичне завдання за вибором студента)